

Sygn. akt I ACa 994/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Giezek
Sędziowie:	SA Dariusz Janiszewski SA Małgorzata Zwierzyńska (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Agata Karczewska

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa A. R. w W.

przeciwko P. N.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 23 grudnia 2014 r. sygn. akt I C 628/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III (trzecim) w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe od kwoty 48.565,79 zł (czterdzieści osiem tysięcy pięćset sześćdziesiąt pięć złotych 79/100) za okres od dnia 26 września 2013 r. do dnia 6 kwietnia 2014 r. ;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Małgorzata Zwierzyńska SSA Ewa Giezek SSA Dariusz Janiszewski

Sygn. akt I ACa 994/16

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie z powództwa A. R. w W. przeciwko P. N. wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 r. w punkcie pierwszym zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 98.565,79 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 7 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty, w punkcie drugim zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe od kwoty 50.000 zł od dnia 26 września 2013 r. do dnia 6 kwietnia 2014 r., w punkcie trzecim oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie czwartym zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.529 zł tytułem zwrotu

kosztów procesu, w punkcie piątym nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach pierwszym, drugim i czwartym

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Pozwany nabył w dniu 26 stycznia 2005 r. gospodarstwo rolne o powierzchni 7,1432 ha w miejscowości W., gmina (...). W dniu 14 lipca 2005 r. złożył wniosek o dofinansowanie realizacji projektu w zakresie działania "Ułatwienie startu młodym rolnikom" w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006". Projekt miał dotyczyć nabytego gospodarstwa rolnego w miejscowości W., a jego istotą było udzielenie wsparcia finansowego pozwanemu w związku z podjęciem określonej działalności rolniczej.

Pozwany w dacie składania wniosku o udzielenie pomocy nie spełniał kryterium kwalifikacji zawodowych, zaś prowadzone przez niego gospodarstwo rolne nie spełniało kryterium żywotności ekonomicznej.

W dniu 28 lipca 2005 r. w G. strony zawarły umowę o dofinansowanie projektu o nr (...) - (...) - (...) kwotą 50.000 zł. Pozwany zobowiązał się do spełnienia szeregu zobowiązań określonych w Programie i Uzupełnieniu Programu, w tym do spełnienia w okresie 5 lat od dnia rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego kryterium żywotności ekonomicznej gospodarstwa rolnego (§ 5 ust. 1 pkt 7 umowy) i uzupełnienia wykształcenia w celu spełnienia wymogu dotyczącego kwalifikacji zawodowych (§ 5 ust. 1 pkt 9 umowy). Potwierdzeniem spełnienia wymogów miało być złożenie przez pozwanego określonych dokumentów w oddziale powoda (§ 5 ust. 1 pkt 10 umowy). W przypadku niewypełnienia co najmniej jednego ze zobowiązań określonych w § 5 ust. 1 umowy pozwany zobligował się do zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia wypłacenia pomocy na R. beneficjenta (§ 6 ust. 1 pkt 3 umowy). Zgodnie z § 6 ust 2 umowy powódka miała wezwać pozwanego do zwrotu otrzymanej pomocy wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. Pozwany do korespondencji wskazał adres: (...), (...)-(...) W., przy czym strony postanowiły, że niepowiadomienie Agencji przez pozwanego o zmianie adresu skutkować będzie uznaniem korespondencji wysłanej przez powoda pod wskazany adres za doręczoną.

W dniu 28 lipca 2005 r. pozwany w celu zabezpieczenia wykonania umowy wystawił weksel własny in blanco. Wraz z wystawieniem weksla pozwany podpisał deklarację do weksla niezupełnego, w której wskazano, że powodowa Agencja ma prawo wypełnić weksel w każdym czasie w wypadku niedotrzymania przez pozwanego terminu spłaty zobowiązania wobec Agencji na sumę jego całkowitego zobowiązania wynikającego z ww. umowy, łącznie z odsetkami, prowizjami i opłatami powstałymi z jakiegokolwiek tytułu. Agencja uzyskała prawo opatrzenia weksla datą płatności według swego uznania oraz uzupełnić go brakującymi elementami, w tym klauzulą bez protestu. Brak zawiadomienia o zmianie adresu pozwanego miał skutkować uznaniem za doręczoną korespondencji przesłanej pod dotychczasowy adres.

W ramach łączącego strony stosunku prawnego powódka przekazała w dniu 3 października 2005 r. na rzecz pozwanego kwotę 50.000 zł tytułem dofinansowania.

Wobec niezłożenia przez pozwanego do dnia 26 stycznia 2010 r. dokumentów potwierdzających spełnienie kryterium żywotności ekonomicznej gospodarstwa rolnego i uzupełnienia wykształcenia w celu spełnienia wymogu dotyczącego kwalifikacji zawodowych powódka pismami z dnia 26 czerwca 2012 r. oraz z dnia 22 lutego 2013 r. wezwała pozwanego do przedłożenia przedmiotowych dokumentów. Drugie z pism przesłano pod adres pozwanego wskazany w umowie.

W odpowiedzi pozwany pismem złożonym u powódki w dniu 2 kwietnia 2014 r. wniósł o przesyłanie korespondencji pod adres: (...)-(...) C., W. 29A oraz o przedłużenie terminu na dostarczenie dokumentów potwierdzających wykonanie zobowiązań, co spotkało się z odmowną decyzją powódki.

Pismem z dnia 21 maja 2013 r. powódka poinformowała pozwanego, że zamierza wszcząć procedurę windykacyjną w związku z niewykonaniem zobowiązań umownych. Kolejnym pismem z dnia 10 września 2013 r. pozwany został

wezwany do osobistego stawiennictwa w oddziale powódki w dniu 25 września 2013 r. w celu zapłaty sumy wekslowej w kwocie 98.565,79 zł. Wezwanie doręczono w dniu 16 września 2013 r.

Weksel wystawiony przez pozwanego w dniu 28 lipca 2005 r. został wypełniony na kwotę 98.565,79 zł z datą płatności w dniu 25 września 2013 r., jak i opatrzony klauzulą bez protestu.

Sąd Okręgowy odwołując się do treści przepisu art. 339 k.p.c., wskazał, że wobec niestawiennictwa pozwanego na rozprawie, jak i niezajęcia przez niego stanowiska wobec żądań pozwu, wydał wyrok zaoczny co do zasady przyjmując za prawdziwe twierdzenia powódki o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie jako niebudzące uzasadnionych wątpliwości. Niemniej jednak Sąd pierwszej instancji nie podzielił stanowiska powódki odnośnie wyrażenia przez pozwanego zgody na doliczenie zaległych odsetek do sumy dłużnej w deklaracji wekslowej, przy czym okoliczność ta samoistnie nie miałaby wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy w świetle art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym zgoda dłużnika w tej kwestii może być skutecznie wyrażona dopiero po powstaniu zaległości.

W ocenie Sądu orzekającego powództwo w przeważającej mierze było zasadne, jednak brak było podstaw do uznania go za uzasadnione w zakresie żądania odsetek ustawowych od sumy zaległych odsetek umownych w kwocie 48.565,79 zł od dnia 26 września 2013 r., gdyż zgodnie z art. 482 § 1 k.c. podlegały one zasądzeniu najwcześniej od dnia wytoczenia o nie powództwa. Suma wekslowa, co wynika z treści pozwu, obejmowała kwotę udzielonego pozwanemu dofinansowania w wysokości 50.000 zł (należność główna) oraz odsetki umowne naliczane od dnia przekazania pomocy beneficjentowi do dnia 25 września 2013 r. od wyżej wymienionej kwoty w wysokości jak dla zaległości podatkowych w kwocie 48.565,79 zł. Następnie od tak określonej kwoty (98.565,79 zł) powódka od dnia 26 września 2013 r. domagała się naliczania dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego w ustalonym w niniejszej sprawie stanie faktycznym w świetle treści art. 482 § 1 k.c. oraz art. 48 pkt 2 prawa wekslowego brak było podstaw do przyjęcia, że od odsetek ujętych w sumie wekslowej dalsze odsetki za opóźnienie przysługują nie od wytoczenia o nie powództwa do dnia zapłaty, lecz od wcześniejszej daty. Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 prawa wekslowego posiadacz weksłu może żądać od zobowiązanego zwrotnie:

- 1) nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami, jeżeli je zastrzeżono;
- 2) odsetek od wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od dnia płatności.

Z kolei art. 49 prawa wekslowego stanowi, że ten, kto weksel wykupił, może żądać od swoich poprzedników m. in.:

- 1) całkowitej sumy zapłaconej;
- 2) odsetek w wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od powyższej sumy, licząc od dnia wykupienia weksłu.

Sąd pierwszej instancji podzielił stanowisko doktryny, zgodnie z którym posiadaczowi weksła należą się odsetki ustawowe, jeżeli weksel jest wystawiony i płatny w Polsce. Ze względu na to, że z art. 48 prawa wekslowego nie wynika, iż są to odsetki od nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej, stosuje się art. 482 k.c. Zatem od chwili wytoczenia powództwa o zapłatę sumy wekslowej wraz z zastrzeżonymi na wekslu odsetkami, wierzyciel wekslowy może żądać odsetek za opóźnienie w wysokości określonej w art. 48 od niezapłaconej lub nieprzyjętej sumy wekslowej oraz od sumy niezapłaconych odsetek zastrzeżonych na wekslu (tak: I. Heropolitańska, Prawo wekslowe i czekowe. Praktyczny Komentarz, LEX, Komentarz do art. 48 Prawa wekslowego, pkt 3 - Odsetki, ppkt 2).

Sąd Okręgowy powołał się także na stanowisko sądów powszechnych i wyraził pogląd, że co do zasady zatem dopiero od chwili wytoczenia powództwa o zapłatę sumy wekslowej wraz z zastrzeżonymi w wekslu odsetkami, wierzyciel wekslowy może żądać odsetek za opóźnienie w wysokości określonej w art. 48 prawa wekslowego od niezapłaconej lub nieprzyjętej sumy wekslowej oraz od sumy niezapłaconych odsetek zastrzeżonych w wekslu.

Sąd Okręgowy wyjaśnił nadto, że wyjątek od zasady anatocyzmu stanowi art. 49 prawa wekslowego, który jednakże nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. Jak wskazuje bowiem I. H. (Prawo wekslowe i czekowe. Praktyczny Komentarz, LEX, Komentarz do art. 49 Prawa wekslowego) "osoba, która jako kolejna wszczyna zwrotne poszukiwanie, może (...) żądać od swojego poprzednika wekslowego tego, co sama zapłaciła poprzedniemu posiadaczowi weksla oraz odsetki od tej kwoty. Suma regresowa w miarę kolejnych etapów poszukiwania zwrotnego staje się więc coraz wyższa. Przez to, że odsetki nalicza się od sumy zapłaconej, na którą składa się także kwota zapłaconych odsetek, nalicza się odsetki od odsetek. Przepis art. 49 jest tym samym wyjątkiem od zakazu anatocyzmu". Jak już jednak wskazano powyżej w ocenie Sądu art. 48 Prawa wekslowego nie stanowi odstępstwa od ww. zasady wynikającej z art. 482 k.c.

Mając zatem powyższe na uwadze na podstawie art. 481 k.c., 482 § 1 k.c., art. 47, art. 48 pkt 2 w zw. z art. 101 i art. 103 Prawa wekslowego Sąd Okręgowy w punkcie drugim wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe od kwoty głównej 50.000 zł od dnia 26 września 2013 r. do dnia 6 kwietnia 2014 r., zaś w punkcie pierwszym - kwotę 98.565,79 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 7 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty (przy czym dzień 7 kwietnia 2014 roku stanowił dzień wniesienia pozwu), oddalając powództwo w pozostałym zakresie w punkcie trzecim wyroku.

O kosztach procesu Sąd pierwszej instancji orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. , a o rygorze natychmiastowej wykonalności nastąpiło orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

Apelację od wyroku w części oddalającej powództwo wniosła powódka i zarzuciła mu:

1. naruszenie art. 481 k.c. przez błędne zastosowanie w sytuacji, gdy kwestię możliwości naliczania odsetek ustawowych od sumy wekslowej reguluje art. 48 pkt 2 prawa wekslowego, jako przepis szczególny;
2. naruszenie art. 48 pkt 2 prawa wekslowego poprzez jego błędną wykładnię poprzez uznanie przez Sąd pierwszej instancji, iż przepisu tego nie wynika uprawnienie dla wierzyciela wekslowego do naliczania odsetek od nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej od dnia płatności weksla;
3. naruszenie art. 482 § 1 k.c. poprzez błędne zastosowanie w sytuacji, gdy kwestię możliwości naliczania odsetek ustawowych od sumy wekslowej reguluje art. 48 pkt 2 prawa wekslowego stanowiący odstępstwo od zasady wynikającej z art. 482 § 1 k.c.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 98.565,79 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny akceptuje i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, co w takim wypadku zwalnia z obowiązku ich ponownego przytaczania, i czyni je podstawą własnego rozstrzygnięcia. Ustalenia te nie były przy tym kwestionowane przez skarżącą, gdyż kwestię sporną stanowiła wykładnia przepisów prawa materialnego wskazanych w apelacji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie o zasadności zarzutów apelacyjnych wymaga uwzględnienia, w jako sposób została ustalona w niniejszej sprawie suma wekslowa, czyli oznaczona suma pieniężna, co do której weksel zawiera bezwarunkowe polecenie zapłaty (art. 1 pkt 2 prawa wekslowego). Weksel, wręczony powódce przez pozwanego dla zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy z dnia 28 lipca 2005 r., był wekslem niepełnym, i zgodnie z deklaracją wekslową powódka była uprawniona do wypełnienia weksla w przypadku niedotrzymania przez

pozwanego terminu spłaty na sumę jego zobowiązania wynikającego z umowy (...) z dnia 28 lipca 2005 r. łącznie z odsetkami, prowizjami i opłatami powstałymi z jakiegokolwiek tytułu.

Z kolei wspomniana umowa w § 6 stanowiła o obowiązku zwrotu przez pozwanego kwoty otrzymanej pomocy wraz z odsetkami wysokości jak dla zaległości podatkowych w sytuacjach wskazanych w punktach 1 – 3.

Wypełnienie weksla oznacza, iż zobowiązanie wekslowe uzyskuje byt prawny niezależny od stosunku podstawowego; z kolei stosunek podstawowy rozstrzyga o tym, co może obejmować suma wekslowa. Nie jest wykluczone, że suma wekslowa zawiera – jako element składowy – odsetki za opóźnienie w zapłacie kwoty pieniężnej, a gdy zobowiązanie ma charakter bezterminowy, o dacie płatności rozstrzyga art. 455 k.c. i 481 k.c. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2010 r., V CSK 461/09, LEX nr 852599). Dopuszczalną wysokość sumy wekslowej, na jaką weksel in blanco może być uzupełniony, określa treść stosunku podstawowego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2011 r., I CSK 715/10, LEX nr 110284).

Zgodzić się zatem należy z poglądami wyrażonymi w orzecznictwie, że w przypadku weksli płatnych w oznaczonym dniu oprocentowanie kapitału, jeżeli zostało przez strony ustalone, musi zostać uwzględnione z góry, przy oznaczaniu sumy wekslowej, co oznacza, że wierzyciel oblicza odsetki od kapitału i dolicza je do niego, a co łącznie stanowi sumę wekslową, dokładnie w wekslu oznaczoną. Natomiast czym innym są odsetki za opóźnienie w zapłacie tak ustalonej sumy wekslowej, których wierzyciel może żądać na podstawie art. 48 pkt 2 prawa wekslowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 lipca 2015 r., V ACa 8/15, Biul. SAKa 2015/4/30).

W świetle powyższego nie może budzić wątpliwości, że skoro treść stosunku podstawowego upoważniała powódkę do takiego wyliczenia sumy wekslowej, że w jej skład wchodziły także odsetki od kapitału stanowiącego kwotę udzielonej pomocy i odsetki te zostały wyliczone zgodnie z umową stron jak dla zaległości podatkowych, to tym samym traciły one charakter odsetek w znaczeniu wynikającym z art. 359 § 1 k.c. Nie sposób odnosić do nich kwestii prawidłowości naliczania odsetek, czy to wedle zasad wynikających z prawa wekslowego, czy to z kodeksu cywilnego. Stały się one elementem zobowiązania pozwanego wynikającym z zawartej w dniu 29 lipca 2005 r. umowy

Od sumy wekslowej mogą natomiast zostać naliczone odsetki, o czym stanowi art. 5 prawa wekslowego, zgodnie z którym w wekslu, płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym innym wekslu zastrzeżenie takie uważa się za nienapisane. Stopa odsetek powinna być określona w wekslu, w braku jej określenia zastrzeżenie oprocentowania uważa się za nienapisane. Odsetki biegną od daty wystawienia weksłu, jeżeli nie wskazano innej daty.

Sytuacja takowa nie zachodzi w niniejszej sprawie, gdy oprocentowanie nie zostało zastrzeżone w treści weksła, powódka domagała się przy tym odsetek ustawowych w związku z opóźnieniem pozwanego w zapłacie sumy wekslowej. Należy zatem mieć na uwadze treść art. 43 prawa wekslowego, w myśl którego posiadacz weksłu może wykonywać zwrotne poszukiwanie przeciw indosantom, wystawcy, tudzież innym dłużnikom wekslowym po terminie płatności, jeżeli zapłata nie nastąpiła. W takim wypadku może żądać od zobowiązanego zwrotnie odsetek od wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności (art. 48 pkt prawa wekslowego).

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd Okręgowy błędnie interpretuje głosy doktryny na tle cytowanego przepisu jako wykluczające dochodzenie odsetek ustawowych od całości sumy wekslowej, jeśli w jej skład wchodzi także odsetki, zgodnie ze stosunkiem podstawowym. Stwierdzenie zacytowanego przez Sąd a quo komentatora (I. Heropolitańska, komentarz do art. 48 prawa wekslowego, LEX) , iż ze względu na to, że z art. 48 nie wynika, że są to odsetki od nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej, stosuje się art. 482 k.c., należy odczytywać w kontekście całego działu, w którym przepis ten został umiejscowiony, a mianowicie - działu VII „Zwrotne poszukiwanie z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia weksła”. Następuje to wówczas, gdy dłużnik wekslowy nie reguluje w terminie sumy wekslowej, a pamiętać trzeba, że w rozpoznawanej sprawie zawierała on już w sobie odsetki w wysokości zgodnej z porozumieniem wekslowym. W takiej sytuacji zgodnie z przytoczonym wyżej art. 48 pkt prawa wekslowego, w przypadku weksli

wystawionych i płatnych w Polsce, posiadacz weksla może żądać odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności od niezapłaconej sumy wekslowej

Zatem zakaz anatocyzmu, na który powołał się Sąd Okręgowy, dotyczyć może wyłącznie odsetek od zaległych odsetek za opóźnienie liczonych wedle zasad z art. 48 pkt 2 prawa wekslowego, nie zaś tych odsetek stanowiących już część składową sumy wekslowej. Z tą chwilą straciły one bowiem swój charakter, co bez wątpienia wynika z przytoczonych wyżej poglądów orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Od sumy tej można żądać odsetek za opóźnienie od dnia płatności, którym w tym wypadku jest 25 września 2013 r., jednak w myśl art. 73 prawa wekslowego, do terminów ustawowych lub w wekslu oznaczonych nie wlicza się dnia początkowego, co uprawniało powódkę w niniejszej sprawie do żądania odsetek od dnia 26 września 2013 r.

W tym stanie rzeczy Sąd Odwoławczy uznając apelację za uzasadnioną na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił wyrok w zaskarżonej części zasądzając od pozwanego odsetki ustawowe od kwoty 48.565,79 zł od dnia 26 września 2013 r. do dnia 6 kwietnia 2014 r., czyli dnia poprzedzającego wniesienie pozwu. W ten sposób, biorąc także pod uwagę rozstrzygnięcia zawarte w punktach pierwszym i drugim wyroku zaocznego, który obecnie jest prawomocny, żądanie pozwu zostało uwzględnione w całości.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 3 w związku z 12 ust. 1 pkt in fine rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.).

SSA Małgorzata Zwierzyńska SSA Ewa Giezek SSA Dariusz Janiszewski